

ОГЛЯД
судової практики
Касаційного господарського суду
у складі Верховного Суду
(актуальна судова практика)

Рішення,

Безоплатна передача у власність житлово-будівельному кооперативу земельної ділянки

Реквізити рішення	Висновок
Постанова КГС ВС від 02.03.2021 у справі № 911/261/20 http://reyestr.court.gov.ua/Review/95573478	Статтею 41 Земельного кодексу України передбачено можливість безоплатної передачі земельних ділянок у власність юридичній особі для здійснення житлового будівництва за наявності таких умов: така особа створена як житлово-будівельний кооператив; його члени-громадяни потребують поліпшення житлових умов та перебувають на квартирному обліку в даному населеному пункті. За змістом частини 1 статті 41 ЗК України місцевій раді надано право передати земельну ділянку безоплатно у власність саме житлово-будівельним кооперативам, які створені відповідно до статей 133, 134, 137 ЖК УРСР, Примірного статуту ЖБК, а не будь-яким, в тому числі обслуговуючим, кооперативам.

Суб'єкти сплати земельного податку за земельну ділянку, на якій розташований багатоквартирний будинок та його прибудинкова територія

Реквізити рішення	Висновок
Постанова КГС ВС від 02.03.2021 у справі № 910/554/20 http://reyestr.court.gov.ua/Review/95305225	За відсутності зареєстрованих речових прав на право власності або постійного землекористування земельною ділянкою, на якій розташовані багатоквартирний будинок та його прибудинкова територія, у співвласників багатоквартирного будинку не виникає обов'язку зі сплати земельного податку. До моменту набуття співвласниками багатоквартирних будинків права власності чи права користування спірними земельними ділянками у встановленому законом порядку платником земельного податку є особа, на яку документально оформлено право власності чи право користування земельною ділянкою.

Спосіб судового захисту порушених речових прав

Реквізити рішення

Постанова КГС ВС
від 03.03.2021 у
справі № 913/175/20
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/95502238>

Висновок

У редакції статті 26 Закону України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень", чинній з 16.01.2020, законодавцем виключений такий спосіб захисту порушених речових прав, як скасування запису про проведену державну реєстрацію права.

Способами судового захисту порушених прав та інтересів особи є судові рішення про скасування рішення державного реєстратора про державну реєстрацію прав; судові рішення про визнання недійсними чи скасування документів, на підставі яких проведено державну реєстрацію прав; судові рішення про скасування державної реєстрації прав. При цьому з метою ефективного захисту порушених прав ухвалення зазначених судових рішень обов'язково має супроводжуватися одночасним визнанням, зміною чи припиненням цим рішенням речових прав, обтяжень речових прав, зареєстрованих відповідно до законодавства (за наявності таких прав).

Позовна вимога про визнання протиправним та скасування рішення уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у формі наказу та повідомлення про нікчемність договорів як неправильно обраного способу захисту прав

Реквізити рішення

Висновок

Постанова КГС
ВС від 04.03.2021
у справі
№910/6085/17
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/95402441>

Позовна вимога про визнання протиправним та скасування рішення уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у формі наказу про нікчемність договорів та повідомлення про це є неправильно обраним способом захисту позивачем своїх прав.

Правочин є нікчемним відповідно до закону, а не наказу банку, підписаного уповноваженою особою Фонду. При цьому повідомлення Фонду є інформативним документом, а наказ – внутрішнім розпорядчим документом банку як суб'єкта господарювання, виданим керівником банку в межах своїх повноважень, у зв'язку з чим права позивача не можуть бути порушені внаслідок прийняття уповноваженою особою Фонду рішення про віднесення правочину до нікчемних та надсилання повідомлення про це, а заявлені позовні вимоги жодним чином не відновлюють прав позивача у випадку неможливості задоволення своїх вимог до боржника за рахунок предмета іпотеки.

Визнання Антимонопольним комітетом України вчиненим порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів

Реквізити рішення	Висновок
Постанова КГС ВС від 25.02.2021 у справі № 910/1668/19 http://reyestr.court.gov.ua/Review/95170189	Для кваліфікації дій суб'єкта господарювання як антиконкурентних узгоджених дій не є обов'язковою умовою наявність негативних наслідків таких дій у вигляді завдання збитків, порушень прав та охоронюваних законом інтересів інших господарюючих суб'єктів чи споживачів, оскільки достатнім є встановлення самого факту погодження конкурентної поведінки, яка може мати негативний вплив на конкуренцію. Для визнання територіальним відділенням Антимонопольного комітету України порушення законодавства про захист економічної конкуренції вчиненим достатнім є встановлення й доведення наявності наміру суб'єктів господарювання погодити (скоординувати) власну конкурентну поведінку, зокрема шляхом обміну інформацією під час підготовки тендерної документації, що разом з тим призводить або може призвести до переваги одного з учасників під час конкурентного відбору з метою визначення переможця процедури закупівлі.

Підстави для визнання недійсним договору, який вчинено під впливом обману

Реквізити рішення	Висновок
Постанова КГС ВС від 04.03.2021 у справі № 910/18759/19 http://reyestr.court.gov.ua/Review/95343931	Саме собою невиконання кредитором обов'язку з передачі поручителю, який виконав основне зобов'язання за боржника, документів, що підтверджують обов'язки останнього за кредитними договорами чи його інших поручителів (у т. ч. майнових) за договорами поруки, застави (іпотеки), не може свідчити про наявність факту обману.

Обставини визнання недійсним (фіктивним) договору поруки

Реквізити рішення

Постанова ОП КГС ВС від
19.02.2021 у справі № 904/2979/
[http://reyestr.court.gov.ua/Review/
95170149](http://reyestr.court.gov.ua/Review/95170149)

Висновок

При застосуванні приписів статті 234 ЦК України у вирішенні питання про те, чи наявні наміри сторін договору поруки щодо створення правових наслідків, які обумовлювалися цим правочином, несуттєве, часткове виконання (порівняно з розміром основного зобов'язання) поручителем своїх обов'язків за договором поруки не завжди свідчить про те, що оспорюваний правочин не є фіктивним, цей факт потрібно оцінювати в сукупності з іншими встановленими судами обставинами, на які посилається заінтересована особа.

Стягнення винагороди за користування кредитом, яку боржник зобов'язався сплатити кредитору за умовами кредитного договору

Реквізити рішення	Висновок
Постанова ОП КГС ВС від 19.03.2021 у справі № 904/2073/19 http://reyestr.court.gov.ua/Review/96342395	Незгода позичальника з умовою договору про нарахування та сплату винагороди на стадії виконання, за відсутності зауважень щодо змісту та умов договору під час його укладення та підписання додаткових угод до договору, не є підставою для визначення умов договору такими, що не підлягають виконанню під час вирішення спору про стягнення заборгованості за цим договором.

Заміна боржника у виконавчому провадженні за наявності обставин зміни власника предмета іпотеки.

Подання заяви про заміну стягувача після спливу строку пред'явлення виконавчого документа до виконання.

Реквізити рішення	Висновок
Постанова КГС ВС від 15.03.2021 у справі № 926/3371/17 http://reyestr.court.gov.ua/Review/95502257	При набутті права власності на об'єкт іпотеки відбувається заміна іпотекодавця у правовідносинах на підставі статті 23 Закону України "Про іпотеку" і, відповідно, є підстави для заміни сторони у виконавчому провадженні.
Постанова КГС ВС від 11.03.2021 у справі №910/2954/17 http://reyestr.court.gov.ua/Review/95502222	Подання заяви про заміну стягувача його правонаступником після спливу строку пред'явлення виконавчого документа до виконання, що не був поновлений судом, виключає можливість задоволення такої заяви